

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/126/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016200689
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1016200689.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu, JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: W. V. K., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX D., právne zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom, so sídlom Nám. Osloboditeľov 10, 071 01 Michalovce, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-134/2015/OPK zo dňa 17. februára 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/81/2016-120 zo dňa 12. septembra 2017 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 5S/81/2016-120 zo dňa 12. septembra 2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-134/2015/OPK zo dňa 17. februára 2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odboru sociálneho zabezpečenia, sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu č. SPOU-OSZ-55-009/2015-VZ zo dňa 21.10.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým žalobcovi nebol priznaný podľa § 40 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení policajtov“) invalidný výsluhový dôchodok.

2. Krajský súd žalobu nepovažoval za dôvodnú. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca dňa 22.10.2009 utrpel služobný úraz, keď pri chôdzi po štátnej hranici dostal úder do ľavého kolena konárom stromu. Rozhodnutím Ústrednej lekárskej komisie MV SR v Bratislave zo dňa 24.01.2013 č. SPOU-OZ-PL-24-005/2013 bolo potvrdené rozhodnutie Lekárskej komisie MV SR v Košiciach č.p.: SPOU-OZ-PL-KE-257/2012 z 24.10.2012, ktorým bola žalobcovi určená zdravotná klasifikácia „C“ -

spôsobilý na výkon štátnej služby policajta s obmedzením. Lekárska komisia mu zároveň stanovila obmedzenie štátnej služby s úľavami príslušnými k jeho zdravotnému stavu a určila, že poškodenie jeho zdravia je v súvislosti s výkonom štátnej služby policajta. Zdravotnú klasifikáciu určila na neobmedzenú dobu trvania. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca nepodal odvolanie. Žalobca požiadal žiadosťou o posúdenie invalidity a priznanie invalidného výsluhového dôchodku zo dňa 30.06.2011 o priznanie výsluhového invalidného dôchodku. MV SR, sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad, personálny odbor, v odpovedi doručenej prvostupňovému orgánu uviedla, že žalobca je v služobnom pomere príslušníka PZ a v súčasnosti je zaradený vo funkcii referent oddelenia hraničnej kontroly PZ Petrovec Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ.

3. Krajský súd ďalej uviedol, že ako to vyplýva, z ustanovenia § 40 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov, ale aj jeho zmyslu a účelu, nárok na invalidný výsluhový dôchodok nemôže vzniknúť policajtovi, ktorého služobný pomer v čase podania žiadosti trvá v súlade s ustanoveniami zákona č. 73/1998 Z.z. Príslušník ozbrojených zložiek počas doby trvania služobného pomeru, ktorý sa viaže výlučne k štátu, môže poberať služobný príjem. Ostatné námietky žalobcu uvedené v odvolaní ako aj v žalobe sa netýkajú jeho nároku na priznanie invalidného výsluhového dôchodku, pretože v tomto konaní nie je žalovaný príslušný a nie je mu daná právomoc na rozhodnutie o skončení služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z. Táto kompetencia je daná v zmysle § 3 zákona č. 73/1998 Z.z. výlučne ministrovi vnútra SR, ktorý ju môže delegovať na príslušných ďalších nadriadených žalobcu. Čo sa týka zdravotnej klasifikácie „C“ - spôsobilý na výkon štátnej služby policajta s obmedzením s neobmedzenou dobou trvania, o tejto rozhodol príslušný orgán rozhodnutím č.p. SPOU-OZ-PL-24-/2013 z 24.01.2013 a nemôže byť predmetom tohto konania. Zákon o sociálnom zabezpečení policajtov v ust. § 40 ods. 1 taxatívne stanovil podmienky, ktoré musia byť splnené, aby policajtovi mohol vzniknúť nárok na invalidný výsluhový dôchodok, žalobca nesplnil jednu z podmienok a to, že invalidný výsluhový dôchodok je možné priznať najskôr odo dňa skončenia služobného pomeru, čo žalobca nesplňa.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobca (sťažovateľ), ktorú odôvodnil tým, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Poukázal na to, že obe rozhodnutia (preskúmané rozhodnutie aj prvostupňové rozhodnutie) napadol žalobou na súde dňa 21.08.2012, pričom Krajský súd v Bratislave mu dal za pravdu a rozsudkom sp.zn. 5S/287/2012-89 z 26.11.2013 zrušil obidve rozhodnutia a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Tento rozsudok Krajského súdu v Bratislave bol potvrdený v rámci odvolacieho konania rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžso/18/2014 z 18.06.2014. Krajský súd v Bratislave v rozsudku z 26.11.2013 vyslovil právny názor, že z lekárskeho posudku C.. R. G. zo dňa 16.02.2012, z ktorého vyplýva záver, že žalobca sa nepovažuje za invalidného, pretože je spôsobilý vykonávať službu v Policajnom zbore, nie je zrejmé, na základe čoho k takému záveru lekárka dospela a ani či a ako v ňom boli zhodnotené lekárske správy a znalecký posudok predložené žalobcom. Možno ho teda považovať za arbitrárny. Rozhodnutie krajský súd zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie nie pre trvanie služobného pomeru, ale preto, že správne orgány sa nevysporiadali so zdravotným stavom žiadateľa. Sťažovateľ namieta, že po vrátení veci správne orgány nerešpektovali právny názor krajského súdu a napadnuté rozhodnutie opiera o jedinú prekážku, ktorou je trvanie služobného pomeru s poukazom na ust. § 40 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov.

5. Sťažovateľ poukázal na ust. § 223 od. 2 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a uviedol, že toto ustanovenie obsahuje príkaz vyjadrení výrazom „určí mu“ (lekárska komisia zdravotnú klasifikáciu a potrebné obmedzenie výkonu štátnej služby), teda ide o kogentnú normu. Podľa sťažovateľa bolo povinnosťou Lekárskej posudkovej komisie MV SR Košice po podaní žiadosti o priznanie invalidity nanovo posúdiť zdravotnú spôsobilosť žalobcu ako policajta na ďalší výkon štátnej služby. Z lekárskeho posudku je podľa sťažovateľa zrejmé, že spĺňa podmienky na priznanie nároku na invalidný výsluhový dôchodok, lebo má trvalé následky poškodenia zdravia po služobnom úraze a má zníženú mieru poklesu

schopnosti zárobkovej činnosti v rozsahu od 25 - 35 %.

6. Právny zástupca sťažovateľa ďalej poukázal na obdobný prípad policajtky, ktorej pre chorobu z povolania bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, pričom na základe jej žiadosti Lekárska komisia MV SR Košice jej určila zdravotnú klasifikáciu „D“ - nespôsobilá na výkon štátnej služby policajta. Na základe tohto rozhodnutia bola personálnym rozkazom prepustená zo služobného pomeru a následne jej úrad priznal invalidný výsluhový dôchodok. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že na základe žiadosti sťažovateľa o posúdenie invalidity zo dňa 30.06.2011 bola lekárska komisia povinná ex offo posúdiť zdravotný stav sťažovateľa a rozhodnutím určiť zdravotnú klasifikáciu „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta. Potom bol služobný úrad opäť z úradnej povinnosti povinný personálnym rozkazom prepustiť odvolateľa zo služobného pomeru príslušníka PZ, pretože zo zdravotných dôvodov nie je spôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore. Preto neobstojí námietka, že na priznanie invalidného výsluhového dôchodku sťažovateľ nespĺňa jednu z podmienok, a to skončenie služobného pomeru. Splnenie tejto podmienky sťažovateľ nemôže nijako ovplyvniť.

7. Sťažovateľ ďalej namietal, že odôvodnenie a právne posúdenie rozsudku v časti uvedených žalobcových námietok úplne absentuje. Uviedol, že krajský súd už raz zrušil rozhodnutie žalovaného (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č.k. 5S/287/2012-89 z 26.11.2013), čo bolo potvrdené aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rámci odvolacieho konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č.k. 10Sžo/18/2014 z 18.06.2014) z dôvodu, že sa žalovaný nevysporiadal so zdravotným stavom sťažovateľa a uložil mu povinnosť konať a rozhodnúť na základe presne a úplne zisteného skutočného stavu veci. Správny orgán nerešpektoval právny názor súdu a opätovne vydal nezákonné rozhodnutie, ktorému predchádzal nesprávny úradný postup. Po podaní žiadosti o posúdenie invalidity bolo povinnosťou správneho orgánu požiadať lekársku komisiu, aby nanovo posúdila zdravotnú spôsobilosť policajta na ďalší výkon štátnej služby.

8. Sťažovateľ považoval za porušenie právnej istoty, ak ten istý senát krajského súdu v rovnakej veci a za rovnakej dôkaznej situácie rozhodne rozdielne. Krajský súd v uvedenej veci už rozhodol rozsudkom zo dňa 26.11.2013 v prospech žalobcu, keď zrušil rozhodnutia správnych orgánov, pretože sa nevysporiadali so zdravotným stavom sťažovateľa. V novom konaní správny orgán na prvom stupni rozhodol rovnako, pričom oprel svoje rozhodnutie len o jedinú prekážku, a to neskončenie služobného pomeru. Zdravotný stav žalobcu vôbec neskúmal, čím nerešpektoval právny názor krajského súdu, ale aj najvyššieho súdu. Rozsudok krajského súdu je nepresvedčivý a vzbudzuje pochybnosti, nie je náležité zdôvodnený a krajský súd ním porušil zákon, pretože rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Sťažovateľ žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší obe rozhodnutia a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie.

9. Žalovaný k podanej kasačnej sťažnosti uviedol, že sa s názorom sťažovateľa nestotožňuje a má za to, že v kasačnej sťažnosti nie sú uvedené žiadne relevantné nové skutočnosti, ktoré by mali byť dôvodom na zmenu napadnutého rozsudku.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

11. V danom prípade bolo úlohou súdu posúdiť zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného o nepriznaní invalidného výsluhového dôchodku. Spornou zostala medzi stranami skutočnosť, či žalobca spĺňa podmienky na priznanie invalidného výsluhového dôchodku vzhľadom na utrpený pracovný úraz.

12. Podľa § 40 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov policajt alebo profesionálny vojak, ktorý sa stal invalidným v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, má odo dňa vzniku invalidity, najskôr však odo dňa skončenia služobného pomeru, nárok na invalidný výsluhový dôchodok.

13. Podľa § 40 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa odseku 1 trvá počas invalidity, najdlhšie však do dňa predchádzajúceho dňu opätovného prijatia do služobného pomeru policajta alebo profesionálneho vojaka podľa osobitných predpisov, alebo do dňa predchádzajúceho dňu priznania výsluhového dôchodku.

14. Podľa § 42 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov na invalidný výsluhový dôchodok podľa § 40 má nárok policajt alebo profesionálny vojak, ktorého schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená podľa § 44 najmenej o 20 %.

15. Podľa § 44 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov na vznik a trvanie nároku na invalidný výsluhový dôchodok sa za invaliditu považuje zdravotný stav, v ktorého dôsledku policajt alebo profesionálny vojak v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania nie je spôsobilý vykonávať službu v ozbrojených bezpečnostných zboroch, ozbrojených zboroch, Hasičskom a záchrannom zbore, Horskej záchrannej službe, Slovenskej informačnej službe, Národnom bezpečnostnom úrade alebo v ozbrojených silách a jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania znížená najmenej o 20 %.

16. Po preskúmaní veci kasačný súd s námietkami žalobcu obsiahnutými v kasačnej sťažnosti nesúhlasí a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu napadnutý kasačnou sťažnosťou je vecne správny. Kasačný súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu vyjadrenými, aj keď v stručnom odôvodnení rozsudku, jasne a určito.

17. Sťažovateľ ako prvý dôvod kasačnej sťažnosti uviedol, že správny orgán napadnuté rozhodnutie opiera o jedinú prekážku, a to, že žalobcovi dodnes neskončil služobný pomer. Kasačný súd sa s touto námietkou žalobcu nestotožňuje. Je pravdou, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia je zamerané na podmienku skončenia služobného pomeru, ako predpoklad pre priznanie invalidného výsluhového dôchodku. Kasačný súd však poukazuje, že v rámci odvolacieho konania došlo k náprave tohto nedostatku vzhľadom na to, že žalovaný ako odvolací orgán sa v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia venoval každej námietke žalobcu osobitne a vyjadril sa aj k posúdeniu zdravotného stavu.

18. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že bolo povinnosťou Lekárskej posudkovej komisie MV SR nanovo posúdiť zdravotnú spôsobilosť žalobcu ako policajta na ďalší výkon štátnej služby, kasačný súd poukazuje na Rozhodnutie Ústrednej lekárskej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OZ-PL-24-005/2013 z 24. januára 2013. Uvedeným rozhodnutím bola posúdená žalobcova zdravotná spôsobilosť a bola mu určená zdravotná klasifikácia „C“ - spôsobilý na výkon štátnej služby policajta s obmedzením, zároveň mu bolo stanovené obmedzenie štátnej služby s úľavami príslušnými k jeho zdravotnému stavu. Zdravotná klasifikácia bola určená na neobmedzenú dobu trvania. Rozhodnutie Ústrednej lekárskej komisie MV SR nadobudlo právoplatnosť 08.02.2013 a nie je predmetom prieskumu tohto konania. Žalobca mal možnosť iniciovať súdny prieskum tohto rozhodnutia, čo neurobil. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia je zrejmé, že žalovaný z rozhodnutia Ústrednej lekárskej komisie MV SR z 24.01.2013, ktorým bola právoplatne posúdená zdravotná spôsobilosť žalobcu, vychádzal a odôvodnil svoj záver, že žalobcov zdravotný stav mu umožňuje vykonávať štátnu službu.

19. Neobstojí preto ani námietka sťažovateľa, že Lekárska posudková komisia MV SR Košice bola povinná ex offi posúdiť zdravotný stav žalobcu a určiť mu zdravotnú klasifikáciu „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby. Žalobca záver o invalidite odôvodňuje tým, že má trvalé následky poškodenia zdravia po služobnom úraze a má zníženú mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v rozsahu 25 - 35 %. Posúdenie zdravotnej spôsobilosti policajta na ďalší výkon štátnej služby zákon č. 73/1988 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon o štátnej službe príslušníkov PZ“) zveril v rámci lekárskej posudkovej činnosti (§ 222 ods. 1 písm. b/ tohto zákona Lekárskej komisii resp. Ústrednej lekárskej komisii (§ 222 ods. 5 a 6 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ). Žalobcom predkladané lekárske správy a znalecké posudky môžu v rámci konania správneho orgánu slúžiť ako

dôkazy, s ktorými je správny orgán sa v rámci svojej rozhodovacej činnosti vysporiadať. Správny orgán v tejto súvislosti poukázal na rozdielnosť podmienok posudzovania zdravotnej spôsobilosti u príslušníkov ozbrojených a bezpečnostných zborov pri skúmaní splnenia podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok. Zároveň uviedol, že posudky, ktoré žalobca do konania predložil, boli vypracované výlučne za účelom posúdenia zdravotného stavu v súvislosti s hodnotením bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z.z o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a nie za účelom posúdenia schopnosti vykonávať službu v PZ.

20. Žalovaný sa v rámci odvolacieho konania vysporiadal aj s námietkou žalobcu ohľadom podobného prípadu policajtky, ktorá bola po určení zdravotnej klasifikácie „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby personálnym rozkazom prepustená a následne jej na základe žiadosti bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia zdôvodnil, že na takýto postup nebol na rozdiel od uvedeného prípadu u žalobcu dôvod, pretože žalobca na základe posúdenia Ústrednej lekárskej komisie mal určenú zdravotnú klasifikáciu „C“ - spôsobilý na výkon štátnej služby policajta s obmedzením, a nie „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby. Z uvedeného vyplýva, že u žalobcu nebol dôvod prepustiť ho zo služobného pomeru zo zdravotných dôvodov. Z uvedeného vyplýva, že nie je splnená podmienka na priznanie invalidného výsluhového dôchodku, pretože nedošlo k skončeniu služobného pomeru žalobcu, vzhľadom na to, že žalobcovi bola právoplatne určená zdravotná klasifikácia „C“ - spôsobilý na výkon štátnej služby s obmedzením.

21. Kasačný súd sa nestotožnil ani s námietkou sťažovateľa o tom, že žalovaný nerešpektoval právny názor vyslovený v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku krajského súdu, ktorý bol potvrdený aj najvyšším súdom v rámci odvolacieho konania. Kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že v predmetnom rozsudku krajský súd nezaviazal žalovaného na kladné rozhodnutie o žalobcovej žiadosti o invalidný dôchodok. Pôvodné rozhodnutie žalovaného bolo zrušené z dôvodu, že krajský súd ho nepovažoval za dostatočne zdôvodnené, pretože z lekárskej správy C.. R. G. z 16.02.2012, z ktorej pôvodne vychádzal prvostupňový správny orgán, nie je zrejmé, na základe čoho k vyjadrenému záveru dospela a ani ako hodnotila lekárske správy a znalecký posudok predložené žalobcom. Išlo teda o dôvod nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu, pričom krajský súd žalovaného upozornil, že v novom konaní je povinný vyrovnáť sa návrhmi a námietkami žalobcu. Je zrejmé, že preskúmané rozhodnutie sa opiera o nové posúdenie zdravotného stavu žalobcu, a to na základe Rozhodnutia Ústrednej lekárskej komisie MV SR č. SPOU-OZ-PL-24-005/2013 z 24.01.2013, právoplatného 08.02.2013, ktoré bolo vydané až po vydaní pôvodne zrušených rozhodnutí o nepriznaní invalidného výsluhového dôchodku. V tejto súvislosti je preto neopodstatnená aj námietka žalobcu, že ten istý senát krajského súdu rozhodol v tej istej veci rozdielne, čím malo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty a odklonu od ustálenej judikatúry. Nemôže ísť o totožnú situáciu, ako v predchádzajúcom súdnom konaní pred krajským súdom vedenom pod č.k. 5S/287/2012. V novom konaní krajský súd posudzoval nové (iné) rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo vydané po zohľadnení ďalších (nových) podkladov.

22. Kasačný súd vzhľadom na uvedené kasačnú sťažnosť žalovaného podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

23. O trovách konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a neúspešnému sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania nepriznal.

24. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.